STICHTING DUURZAAM NATUURBEHEER
LANDJE VAN GRUIJTERS

Jaarverslag 2025

Foto's voorzijde: Grutto's / Peter van Graafeiland, Zomertaling / Jeff Hullstrung, schaatsen tussen Kerst en Oud en Nieuw / Johan Stuart en Haas / Ton Lansdaal.

Over de stichting

De stichting beheert sinds 2016 het Landje van Gruijters bij Spaarndam. Dit is een nat natuurgebied van 9 hectare. Het omvat extensief begraasd en reliëfrijk grasland, ondiepe plassen en een rietveld. Het geheel is doorsneden met slootjes en de 13e-eeuwse Velserdijk.
De doelstelling van de stichting is:

- Het in standhouden van het Landje van Gruijters als een uniek brakwatergebied voor fauna en flora door middel van behoud en verbetering van milieu- en ecologische waarden.
- Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De stichting moet het beheer van het Landje van Gruijters tot ver in de toekomst garanderen. Daarom vinden we het verstandig een groter bedrag in kas te hebben dan het door de belastingdienst gehanteerde bestedingscriterium van 1,5 keer de jaarlijkse kosten van de eigen werkorganisatie.
Vrijwilligers doen al het werk binnen de stichting en krijgen geen vergoeding. Het Landje van Gruijters ligt in Spaarnwoude Park.

Colofon
Stichting Duurzaam Natuurbeheer Landje van Gruijters
Opgericht 14 oktober 2016
Postadres: Dinkellaan 31, 2105 VK Heemstede
Bezoekadres: Redoute, Spaarndam

Banknummer NL47 INGB 0007 8307 60
KvK 67070973
RSIN 856818227
www.landjevangruijters.nl

1. Inleiding

Het was een mooi jaar voor het Landje van Gruijters. Veel natuurliefhebbers hebben weer enorm genoten van de prachtige natuur. Vooral van de vogels, maar ook van zoogdieren en planten. Dit jaar stond in het teken van het Ruigrok2-project. Zoals we in het Jaarverslag over 2024 al schreven, maakten we kans op geld van het JC Ruigrok Fonds. In januari 2025 kregen we het positieve bericht dat we het project kunnen uitvoeren. Een van de eerste dingen die we kochten waren twee wildcamera's. Die leverde direct al heel veel informatie op over het verborgen leven in het Landje van Gruijters. De camera's maakten 's nachts opnamen van zoogdieren die we nog nooit eerder hadden vastgesteld, zoals de Egel en de Steenmarter. We hadden het geld van het JC Ruigrok Fonds te danken aan vertrekkend bestuurslid Bernet Elzinga en het was dan ook extra leuk dat zij op 14 augustus kwam kijken. Ze werd ontvangen door ons bestuur en kreeg een geslaagde excursie.
Verder is er in 2025 hard gewerkt aan vernieuwing van het beheerplan. Het vorige fungeerde van 2018 t/m 2025 en het was dus nodig om het te actualiseren. Eind 2025 was het plan in concept klaar, maar pas na overleg met de beheerders van Spaarnwoude Park in april 2026 wordt het definitief en publiceren we het op de website.
Net als in 2024 sluiten we 2025 met een positief financieel saldo af. Een belangrijk signaal dat veel mensen het behoud van het Landje van Gruijters belangrijk vinden.
Bijzonder was het einde van het jaar 2025 met een paar dagen dat er geschaatst kon worden op het Landje. Dat er af en toe iemand door het ijs zakte, had geen dramatische gevolgen, het gaat immers om een ondiepe plas.

Grutto's en Kluten arriveren in maart in het Landje van Gruijters / Johan Stuart

JC Ruigrok Fonds helpt beheer te verduurzamen

In januari 2025 kreeg de Stichting Duurzaam Natuurbeheer Landje van Gruijters € 10.000 van het JC Ruigrok Fonds. Daarmee zijn veel wensen voor het Landje van Gruijters gerealiseerd.

De doelen die we wilden behalen met dit project zijn:

- Vergroten biodiversiteit
- Structureel vergroten van de inkomsten
- Beheer duurzaam op orde brengen

Maatregelen met betrekking op **biodiversiteit** hebben altijd op langere termijn effect. Over deze doelstelling is weinig te zeggen binnen een jaar. Er is gestart met het terugdringen van Pitrus op het Greppelveld, een botanisch interessant perceel vanwege plantensoorten die onder brakke omstandigheden groeien. Er is afgelopen jaar drie keer gemaaid en het maaisel is grotendeels afgevoerd. Het terugdringen van Pitrus is een kwestie van lange adem en daarom is het fijn dat we een deel van de gift ook in de toekomst kunnen gebruiken voor maaiwerkzaamheden.

De Ringslang/faunahoop is al meteen een succes. Er zijn diverse muizen die de hoop als schuilplaats gebruiken (we hebben dat op camera) en dat heeft een Hermelijn aangetrokken. Ringslangen zijn helaas nog niet waargenomen.

Het regelen van de waterstand met de aangeschafte pomp, kan ook invloed hebben op de biodiversiteit. Dat zal de komende jaren blijken bij inzet van de pomp.

Het doel **inkomsten vergroten** is gerealiseerd met de QR-bordjes in combinatie met een giftenpagina op onze website. Het reserveren en betalen van de excursies verloopt met de vernieuwde website automatisch. Dat scheelt heel veel handmatig werk.

En tot slot de doelstelling **beheer duurzaam** op orde brengen. De eerste actie was het plaatsen van kapjes op alle palen van damhekken en informatiepalen. Deze zorgen ervoor dat er geen regen meer komt op de bovenkant van de palen. Met de aangeschafte materialen zoals palen en een elektrische bosmaaier is het plaatsen en onderhouden van het vossenraster veel minder werk. De bosmaaier is ook zeer handig voor het maaien van Riet en Pitrus op overige plekken. Zelfs oude rietstengels zijn goed te maaien, ook onder water.

Bijzonder blij zijn we ook met de twee wildcamera's. Deze hebben heel veel kennis opgeleverd over het voorkomen van zoogdieren in het Landje van Gruijters. Deze leven voornamelijk 's nachts. Daarnaast weten we nu beter waar de zwakke plekken in het anti-vossenraster zitten. Ook zijn er prachtige opnamen van vogels gemaakt.

Van de gift van € 10.000 is begin 2026 nog € 2.517,59 over, met de € 231,17 eigen bijdrage is er in totaal € 2.748,76 beschikbaar binnen dit project. Dit geld is bestemd voor het maaien van botanisch interessante percelen in de jaren 2026, 2027 en 2028, zoals ook opgenomen is in het projectplan.

We bedanken het bestuur van het J.C. Ruigrok Fonds en in het bijzonder Bernet Elzinga heel hartelijk voor deze gift.

2. Beheer

De beheerwerkzaamheden dit jaar begonnen op 8 februari met een werkdag. Maar liefst 25 mensen staken deze dag de handen uit de mouwen. Er werd gehooid, damhekpalen verstevigd, kapjes op palen gezet, wilgen geknot, vossenraster geplaatst, Pitrus gezeisd, zout gestrooid op de broedeilanden (om groei van de vegetatie wat te remmen) en nog enkele andere klusjes.

Op 17 februari, tijdens een vorstperiode, zagen we onze kans schoon om in het kader van het Ruigrok2-project Pitrus te laten maaien. Natuurlijke Zaken van Landschap Noord-Holland kwam met aangepaste machines om te maaien en het maaisel af te voeren. Het hielp dat de bodem bevroren was. Maar het was verbazingwekkend dat de machines zelfs op hele natte plekken de Pitrus konden maaien.

In het voorjaar is het vossenrasterteam op meerdere dagen actief geweest. Het raster plaatsen, maaien onder de draden en na de zomer weer opruimen. Gezien de gunstige broedresultaten heeft het effect gehad. Op de wildcamera's die we speciaal voor het volgen van Vossen bij het draad hebben aangeschaft, zagen we een Vos over het draad en een sloot springen. Gelukkig heeft deze Vos niet de broedeilanden bereikt. In 2026 hebben we hier een extra schapenraster geplaatst.

Vooral buiten de broedperiode was het zeisteam regelmatig actief om de overmatige riet- en pitrusgroei in te dammen. Zo werd er op 26 juli gezeisd op het greppelstuk en ook dit keer was het niet alleen werken, maar ook waarnemen. Tijdens het zeisen werden veel jonge Gewone Padden gezien en er werd een Hopwortelboorder gevonden, een prachtige nachtvlinder.

Foto Ton Lansdaal

Het maaisel op het Schapenstukje langs de Redoute wordt verwijderd / Johan Stuart

Op 13 september was de tweede werkdag, dit keer met 22 deelnemers. Het lukte om de beide broedeilanden schoon te maken. Er was duidelijk minder vegetatie aanwezig, wat zeer waarschijnlijk komt door het gestrooide zout. Verder werd de dam bij het Kijkhek verstevigd. Deze wordt echter steeds slechter en zal op termijn vervangen moeten worden. Andere klussen: hooien op het Schapenstukje en maaien van het Riet langs de sloot die het Landje insteekt. Deze belemmert de openheid van het gebied en het is fijn dat het lukte deze open te maken. De dag eindigde met een flinke stortbui, maar de stemming bleef goed.

We houden bij hoeveel uren er gewerkt wordt door vrijwilligers in het Landje van Gruijters. Uit de grafiek blijkt dat het aantal gewerkte uren dit jaar in lijn lag met andere jaren. Dit aantal is exclusief de uren die in monitoring, bureauwerk en overleg gestoken worden.

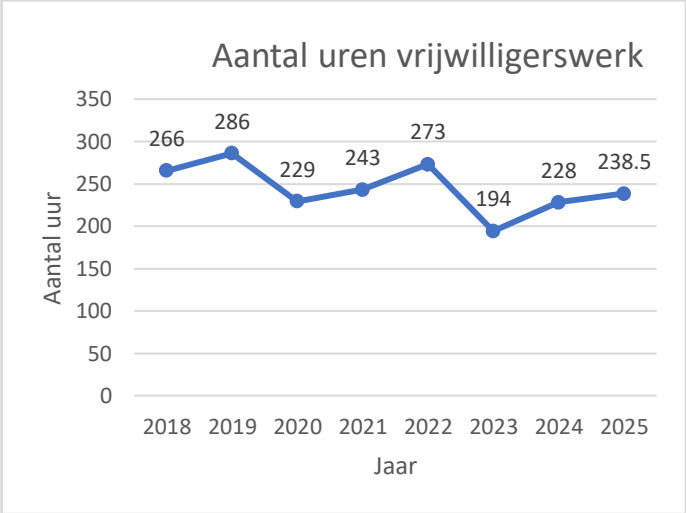

Aantal uren vrijwilligerswerk in het veld in 2018 t/m 2025.

3. Natuur in het Landje van Gruijters

3.1 Vogels

In 2025 werden er volgens waarneming.nl drie nieuwe vogelsoorten vastgesteld in het Landje van Gruijters. De Boomleeuwerik (op 23 februari), de Roodrugparkiet (op 23 maart) en de Indische Gans (op 30 december). De laatste twee zijn exoten.
Het totaal aantal vastgestelde vogelsoorten is nu 183 (exclusief hybriden, varianten en ondersoorten).
We leren veel over het gedrag van vogels door de beelden van de wildcamera's. Zo bleek dat er in de zomer veel grauwe ganzen slapen in het ondiepe water van het Landje van Gruijters. Ze arriveren als het al donker is, maar ze slapen wel uit. In de loop van de ochtend, vaak tussen 7:00 en 8:15 uur, vliegen ze weg.
In het Vogelhospitaal Haarlem worden elk voorjaar vrij veel Scholeksters binnengebracht. Op 11 juli lieten de medewerkers een flinke groep scholeksters los in het Landje van Gruijters. Veel vlogen direct weg, maar er bleven ook Scholeksters dagen in het Landje hangen.

Medewerker van het Vogelhospitaal laat op 11 juli een flinke groep opgeknapte Scholeksters los.

Ooit hebben we met financiële steun van de Rotary kunstnesten voor zwaluwen opgehangen in de betonnen voorraadkamers in de Liniedijk. Op 7 juli zijn de nesten gecontroleerd. Een kunstnest was bezet door een boerenzwaluw. Er zaten vier bijna vliegvlugge jongen.

Betonnen voorraadkamer met jonge boerenzwaluwen op 7 juli.

Vermeldenswaard is nog de vlakbij gelegen slaapplaats van Aalscholvers bij Fort benoorden Spaarndam. De vogels sliepen daar al jaren, maar in lage aantallen. In de herfst van 2025 namen de aantallen flink toe. Op 16 oktober werden er 1432 geteld, en op 26 december zelfs 1850 vliegend over Velserbroek naar de slaapplaats. In 2026 zijn ze hier ook voor het eerst gaan broeden.

Meer dan 1000 Aalscholvers slapen in de hoge Populieren rond de fortgracht van Fort benoorden Spaarndam. 13 oktober. Foto Johan Stuart

Wat eten de eenden in de nacht in het plasje van Gruijters? Door Nico Jonker

Een van de wildcamera's op het Landje van Gruijters filmt in augustus een stukje van de ondiepe plas. De infrarood beelden laten midden in de nacht een krioelend waterleven zien. Twee Wilde Eenden zeven met halfopen snavel het wateroppervlak af en krijgen heel wat prooien binnen. De vraag is wat voor waterdieren het zijn. Deskundige waterbiologen konden dat op basis van de beelden niet vaststellen. Op 3 december 2025 hebben we daarom met een fijnmazig net ongeveer tien meter van in ondiep water langs de oever gemonsterd. De grote dieren zijn verzameld en gedetermineerd door David Tempelman.

Sigara lateralis	zwartvoetje (waterwants)	40
Physella acuta	puntige blaashoorn (slak)	1
Daphnia magna	grote watervlo	4
Gammarus tigrinus	tijgervlokreeft	15
Palaemon varians	brakwatersteurgarnaal	1
Tubificidae spec.	gewone slingerworm	1
Chironomus plumosus	dansmug (zuiderzeemug)	4
Microchironomus deribae	dansmug	3
Procladius spec.	dansmug	1

Waterdiertjes in monster van 3-12-2025

Niet verzameld zijn enkele honderden lichte watervlooien en een paar mosselkreeftjes. Drie soorten komen in groter aantal voor: watervlooien, de waterwants zwartvoetje en de tijgervlokreeft.

Watervlooien bewegen zich voort met hun grote antenne. Een schokkerige beweging die doet denken aan springen. Vandaar wellicht de naam (water) vlo. In de nacht bewegen ze zich in de bovenste laag van het water, overdag schuilen ze in de diepere en donkere onderlaag. Deze dagelijkse migratie verminderd de kans op blootstelling aan op het oogjagende predatoren. Waterwantsen hebben grote roeipoten waarmee ze zich schokkerig door het water bewegen. Vlokreeften zwemmen meestal op hun zij. De vele pootjes maken snelle bewegingen en stuwen het dier met hoge snelheid voort. Met deze kennis in het achterhoofd zijn de flitsende bewegingen op de camerabeelden te determineren. Het lijkt erop dat de eenden niet erg selectief zijn in wat ze naar binnen snebberen.

Ecologie van het Landje van Gruijters

Het overgrote deel van de gevangen soorten leven van resten organisch materiaal en het filteren van slib. Het is een systeem wat leeft van afbraak. Alle soorten kunnen goed tegen brak water. De dansmug *Microchironomus deribae* is de enige soort die beperkt is tot brakwater.

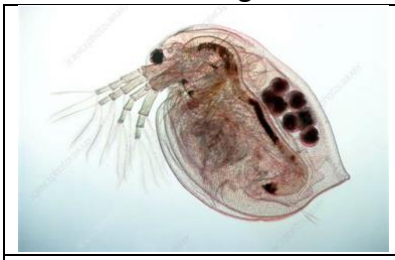

Grote watervlo

Tijgervlokreeft

Zwartvoetje

3.2 Broedvogels

Sinds 2018 worden elk voorjaar de broedvogels in het Landje van Gruijters geteld volgens de BMP-methode van Sovon. Er is nu een team met onder meer oud-cursisten van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland bestaande uit Peter Pennock, Jan Starken, Marja van der Heijden, Dirk van der Werff en Johan Stuart. Volgens de richtlijnen zijn er 10 bezoeken afgelegd tussen 13 maart en 10 juni.
Bij een BMP-telling worden alle zingende vogels, paartjes, nestvondsten en ouders met pas uitgevlogen jongen genoteerd. Omdat er op de twee broedeilanden in het Landje van Gruijters veel nesten liggen, zijn we op 21 mei door het water naar de eilandjes gewaad. Daar zijn de nesten van Kokmeeuw en Kluut geteld. De Visdief was toen nog amper begonnen met broeden. Dat aantal is later van afstand geschat het totaal aantal Visdieven te tellen.
De resultaten van de BMP-tellingen en de nestentelling van alle jaren staan in tabel 2.

Leuk is dat we ook iets weten hoeveel jongen vliegvlug worden. Bij de Kluut is dat minimaal. Op 14 mei werden er bijvoorbeeld vier Kluten-pullen gezien, maar later werden die niet teruggevonden. Op 14 juni liepen er bij twee ouderparen 1 pull. Op 19 juni is daar echter niets van over. We weten dat Blauwe Reigers graag jonge pullen eten. Maar of er nog iets anders aan de hand is, weten we niet.
Met de voorplanting van de Kokmeeuwen ging het wel goed. Op 19 juni lopen er overal jonge Kokmeeuwen en dan worden ook de eerste vliegvlugge Kokmeeuwen gezien.
Ook de Bergeend weet zich goed te handhaven. Op 2 juni 25 verschijnt een paar Bergeend met 15 net uitgekomen jongen. Op 19 juli zijn alle jongen nog in leven.
Het grootbrengen van jongen door de Visdieven was in 2025 ook succesvol. Dit ondanks het bezoek van een Hermelijn aan het Tweede Eiland. Een wildcamera registreerde op 29 juni om 16:05 uur dat een Hermelijn naar het broedeiland zwom. De volgende dag bleek dat veel jongen het bezoek hadden overleefd door weg te zwemmen. We zagen onder meer 9 jonge vogels zitten op de stenen bij het hek.

De Fazant doet het goed. Er werden in 2025 vier territoria vastgesteld van deze kleurrijke soort / Johan Stuart

SOORT	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Knobbelzwaan	0	0	0	1	0	0	0	0
Grauwe Gans	5	9	5	5	20	15	14	13
Soep- of parkgans	3	2	7	3	1	4	2	1
Grote Canadese Gans	0	1	1	1	1	0	0	1
Kl. Canadese Gans hyb.	0	0	0	1	1	0	1	1
Nijlgans	1	3	1	1	0	1	1	2
Bergeend	3	2	3	3	8	3	3	4
Kuifeend	0	0	0	1	2	4	4	2
Krakeend	8	4	4	4	3	5	4	4
Slobeend	2	2	1	1	2	1	1	0
Wilde Eend	9	11	12	11	12	15	11	8
Soepeend	1	1	1	2	3	3	1	2
Wintertaling	0	1	1	0	0	0	1	0
Fazant	0	0	0	0	1	1	2	4
Waterral	1	0	0	0	0	0	0	0
Waterhoen	3	3	2	1	3	3	3	5
Meerkoet	10	10	12	11	9	9	10	7
Scholekster	1	0	1	0	0	1	0	1
Kluut	12	15	16	30	14	14	7	12
Kleine Plevier	1	2	1	2	2	1	0	1
Kievit	2	2	2	1	0	0	0	0
Grutto	2	0	1	0	1	0	0	0
Tureluur	1	3	4	2	3	2	1	4
Kokmeeuw	0	0	0	8	46	56	66	34
Visdief	1	1	2	5	7	3	8	20
Houtduif	0	0	0	0	1	1	1	1
Koekoek	1	1	1	1	1	1	1	1
Grote Bonte Specht	0	0	0	0	0	1	0	1
Kauw	1	0	0	0	0	0	0	1
Zwarte Kraai	1	1	1	1	1	0	1	0
Pimpelmees	1	0	0	0	1	1	0	1
Koolmees	1	1	1	1	1	1	1	1
Fitis	1	1	0	1	1	1	1	1
Tjiftjaf	0	0	0	0	0	0	2	1
Grasmus	0	0	0	1	0	1	0	0
Bosrietzanger	2	0	2	1	0	1	0	0
Kleine Karekiet	4	3	2	5	3	4	3	1
Rietzanger	1	3	3	4	2	3	4	4
Zwartkop	0	0	0	0	1	0	0	0
Merel	0	1	0	0	0	0	1	0
Roodborst	0	0	1	0	0	0	0	0
Winterkoning	1	1	0	0	1	0	0	0
Blauwborst	0	2	1	2	1	1	1	1
Huismus	1	0	0	0	0	0	0	0
Witte Kwikstaart	1	1	1	1	2	1	2	1
Putter	0	0	0	0	0	1	0	0
Rietgors	1	1	1	1	2	1	2	1
Totaalaantal territoria	83	88	92	113	157	160	160	142
Aantal soorten	31	28	30	31	32	32	30	32

Tabel 2. Aantal territoria van de broedvogels in het Landje van Gruijters in 2018 t/m 2025. Er is geteld volgens de BMP-methode van Sovon aangevuld met nestentelling op de broedeilanden. Een vetgedrukte soort staat op Rode Lijst.

Grutto's eten vooral muggenlarven in het ondiepe water, maar ze zoeken ook wel wormen in het gras / Johan Stuart

3.3 Wekelijkse vogeltellingen

Door Annemieke Huneker worden wekelijkse vogeltellingen georganiseerd. De tellingen door leden van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland beslaan naast het Landje van Gruijters ook de fortgracht van Fort benoorden Spaarndam en de IJsbaan. Lida Zaremba verzamelt de gegevens en zet deze in Excel. Zij voegt ook data toe van de website waarneming.nl. Omdat de tellingen vanaf februari 2003 wekelijks gedaan worden, is er een flinke database opgebouwd. We zoeken nog iemand die het leuk vindt om de data te analyseren en bijvoorbeeld de voor- of achteruitgang in grafieken zet. De Visdief behaalt in 2025 met 50 getelde exemplaren het hoogste aantal ooit.

3.4 Zoogdieren

De Haas is eigenlijk de enige zoogdiersoort die altijd al regelmatig overdag gezien wordt in het Landje van Gruijters. Door het gebruik van de twee wildcamera's van het Ruigrok-project, weten we nu veel meer over de zoogdieren. Op de camera's staan:

- Vos
- Haas
- Egel
- Steenmarter
- Bruine Rat
- Hermelijn
- Mogelijk: Muskusrat
- Huisdieren: kat en hond

Van de zoogdieropnamen is een filmpje gemaakt en op YouTube geplaatst.

De Noordse Woelmuis is een van de meest zeldzame dieren die leeft in het Landje van Gruijters. Om het voorkomen beter vast te leggen, zijn op 23 oktober door Melissa Ramdayal en Nico Jonker poepjes verzameld op plekken waar deze soort graag leeft. Natte graslanden, Riet en Pitruspollen en oevers. Via DNA-analyse is vastgesteld dat enkele poepjes inderdaad van de Noordse Woelmuis zijn (mededeling Nico Jonker).

Nico Jonker en Melissa Ramdayal verzamelen poepjes van muizen in de hoop de Noordse Woelmuis vast te stellen via DNA-onderzoek / Johan Stuart

Een Hermelijn is twee keer op camera vastgelegd. Op 8 maart filmde René Boon een Hermelijn op de faunaberg. En op 29 juni zwemt een Hermelijn naar het Tweede Eiland. De beelden op de camera laten zien dat de Hermelijn met waarschijnlijk een jonge Visdief terug zwemt. Omdat veel jonge Visdieven tijdens de aanval wegzwommen van het eiland, heeft dit waarschijnlijk geen grote invloed gehad op de populatie Visdieven. Ton Haver legde enkele gevluchte jonge Visdieven vast bij het hekje.

3.5 Amfibieën en vissen

Op 20 maart werden ’s avonds vrij veel Gewone Padden rond het Landje van Gruijters gezien. In totaal werden er 28 geteld op de weg waaronder 4 doodgereden exemplaren. Ze liepen vooral van de Liniewal naar het Landje van Gruijters. Dit was de eerste keer dat de paddentrek naar het Landje werd vastgesteld.

Er zwemmen nog steeds veel grote Karpers in het Landje van Gruijters. Soms zwemmen ze zich vast in onze waterinlaat en moeten we ze bevrijden (foto) en we zijn bang dat ze een droge periode waarbij het Landje deels droog komt te staan niet overleven. Bovendien zijn ze een concurrent voor de vogels. Ze eten immers deels hetzelfde voedsel. Daarom willen we ze graag laten vangen en verplaatsen bijvoorbeeld naar het IJ. De contacten met de Hengelsportverenging in de omgeving leverde tot nu toe geen resultaat op. Het blijft onze aandacht vragen.

3.6 Aantal waargenomen soorten

Het gaat niet om hogere wetenschap maar toch is het leuk om op waarneming.nl te kijken hoeveel soorten er van de verschillende soortgroepen is ingevoerd. De vogels worden goed onderzocht, de zoogdieren hebben in 2025 extra aandacht gekregen, maar van veel soortgroepen weten we heel weinig. Dat er zo weinig libellen- en amfibie-soorten worden gemeld, komt ook wel door het brakke karakter van het gebied. Maar van dagvlinders en planten zijn er door deskundigen vast meer soorten te vinden. Sowieso hopen we dat alle bezoekers hun bevindingen op waarneming.nl melden.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Alle jaren (t/m 2025)
Vogels	119	117	122	112	122	110	119	107	123	183
Zoogdieren	3	4	4	6	3	8	4	7	9	20
Amfibieën	0	1	2	2	2	3	2	2	3	5
Dagvlinders	10	11	5	6	9	11	6	8	13	21
Libellen	0	1	1	0	2	2	1	3	2	7
Planten	11	21	18	41	53	101	70	97	49	198
Totaal soorten	148	156	165	183	220	280	233	262	266	702

Op waarneming.nl ingevoerde soorten van de makkelijk herkenbare soortgroepen in het Landje van Gruijters. De onderste rij is het totale aantal van alle soorten. De getallen zijn exclusief hybriden, varianten en ondersoorten

4. Communicatie en voorlichting

We organiseerden 5 reguliere excursies met in totaal 44 deelnemers. Daarnaast kwam Bernet Elzinga van het JC Ruigrok Fonds op bezoek en ontvingen we de bewoners van Fleurâge Residences in Bloemendaal. Naast de inkomsten die de excursies opleveren, vinden we dit ook een hele goede manier om het Landje van Gruijters een grotere bekendheid te geven. Ook is het een middel om nieuwe vrijwilligers te werven.

Door allerlei oorzaken is de Kennemer Vogeldag in 2025 niet doorgegaan. Er is gezamenlijk voor gekozen om in 2026 een winterversie te organiseren in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Wij zullen daar aanwezig zijn met een kraam, maar onze betaling aan de dag stopt wel vanwege de verhuizing.

De website is heel belangrijk voor ons werk. Eind 2025 is deze geheel vernieuwd met geld van het Ruigrok-project. De boekingen van excursies gaan nu volledig automatisch via de website door een koppeling met een betaalsite. Dat scheelt voortaan heel veel werk bij de excursie-administratie.
De nieuwsbrief verscheen driemaal met nieuwtjes, aankondigingen van werkdagen en excursies en leuke waarnemingen. De nieuwsbrief wordt naar ruim 200 mensen gestuurd.
Op 15 maart 2025 opende het tv-programma Natuurlijk Noord-Holland van NH het weidevogelseizoen in het Landje van Gruijters. Dit gebeurde met een uitzending waar diverse vrijwilligers een rol hadden. Bijzonder was dat tijdens de rechtstreekse uitzending een hele groep Grutto's binnenvloog.

Stephan Roest van NH interviewt Tom van den Boomen terwijl een cameraman de vogels vastlegt tijdens de rechtstreekse uitzending bij de 'opening' van het weidevogelseizoen in het Landje van Gruijters / Johan Stuart

Ook was het programma er in oktober om opnamen te maken. Samen met onze eigen beelden van de wildcamera's leverde dit een leuke aflevering van Natuurlijk Noord-Holland die op 15 december werd uitgezonden. Met dank aan Stephan Roest van NH.
Er werd een lezing verzorgd op 25 november in het dorpscentrum van Spaarndam over de natuur rondom Spaarndam. Het programma zag er zo uit: introductie door Nico Jonker, Houtrakkerbeemden: een nieuw natuurgebied voor planten en dieren die van zout houden door Rebecca Ruijs, weidevogels in Spaarnwoude: hoe ging het broeden in 2025? door Andries Kamstra en het landje van Gruijters: recente ontwikkelingen in deze Spaarndamse natuurparel door Johan Stuart. De zaal zat vol met geïnteresseerde Spaarndammers en natuurliefhebbers.

5. Historie

Een leuke vondst was een oude kaart van Rijnland waar de bezittingen van dit hoogheemraadschap in 1668 op staan. Er staat een kleine tekening van een veerhuis op, naast de Velserdijk die door het Landje van Gruijters loopt. De gedetailleerdheid suggereert een werkelijke weergave van het veerhuis. Vanaf hier voer een pont over het IJ naar Assendelft. Gevonden in het archief van Hoogheemraadschap van Rijnland.

Op deze kaart uit 1668 staat een afbeelding van het veerhuis dat in het Landje van Gruijters heeft gestaan net naast de Velserdijk. Op de foto hieronder de waarschijnlijke locatie van het veerhuis.

6. Financieel jaarverslag 2025

Hieronder presenteren we de uitgaven en inkomsten over 2025. Ook verantwoorden we de uitgaven binnen het Ruigrokfonds-project in 2025 en 2026.

In kas op 1 januari 2025 (ING rekening en ING spaarrekening)	€ 8.854,51
In kas op 31 december 2025 (ING rekening en ING spaarrekening)	€ 14.052,00
Saldo	€ 5.197,49

Uitgaven 2025

Beheer Landje van Gruijters	€ 436,05
Organisatiekosten	€ 21,19
Voorlichting en communicatie	€ 124,22
Bankkosten	€ 266,71
Energie	€ 584,44
Onderzoek	€ 39,96
Totaal	**€ 1.472,57**

Inkomsten 2025

Giften particulieren	€ 1.010,00
Vergoeding voor excursies	€ 815,00
Gift van organisaties	€ 400,00
Periodieke giften	€ 485,00
Rente	€ 182,65
Totaal	**€ 2.914,23**

Saldo 2025	**€ 1.441,66**

Uitgaven JC Ruigrokproject 2

	2025	**2026**
Bankkosten		€ 60
Beheer	€ 1.691	
Investering	€ 4.533,19	
Voorlichting/communicatie		€ 1.195,48
Onderzoek	€ 1.998	
Totaal	€ 6.244,17	€ 1.255,48

Inkomsten JC Ruigrokproject 2

Gift JC Ruigrok Fonds	€ 10.000,00	

Saldo JC Ruigrokproject 2

Saldo	€ 2.500,35

Dit bedrag is gereserveerd voor maaibeheer in de jaren 2026, 2027 en 2028.

6.1 Toelichting op de uitgaven en inkomsten

We zijn heel blij dat we 2025 kunnen afsluiten met een positief saldo. Een bewijs dat veel mensen het behoud van het Landje van Gruijters steunen.

De kosten voor **beheer** zijn voor het maaien van delen van het Landje en dan vooral van de pitrusvelden. Ook zijn er materialen aangeschaft voor het vossenraster en de consumpties voor de vrijwilligers tijdens werkdagen vallen hieronder. Ook hebben we zout en grind gekocht voor de broedeilanden.

Kluten / Karlijn Stet

De **organisatiekosten** bestonden uit catering tijdens een excursie en een kop koffie voor bestuursleden in Alkmaar tijdens het doen van inkopen voor het Ruigrok-project.

Onder kosten voor **voorlichting en communicatie** vallen de hostingskosten voor de website, QR-bordjes en het plastificeren van kaarten ten behoeve van excursies in het Landje.

De **bankkosten** rekent ING-bank voor het aanhouden van de bankrekening.

Energie behelst de stroomaansluiting die we hebben ten behoeve van het antivossen-schrikdraad.

Onder **onderzoek** hebben we abonnementen gerekend bij Zeiss voor het doorsturen van foto's van de wildcamera's. Dat abonnement hebben we alleen afgesloten in het broedseizoen om de werking van het antivossen-schrikdraad te controleren.

Giften van particulieren is in 2025 de grootste inkomstenbron. Dat zijn veel giften van rond de € 25 maar ook enkele grotere waaronder zelfs een gift van € 500. We hebben de giftgevers heel hartelijk bedankt.

De **vergoeding voor excursies** betrof de inkomsten voor de excursies die we verzorgen in het Landje van Gruijters maar ook een gift van € 200 voor een elders verzorgde excursie.

Onder het kopje **gift van organisaties** valt de jaarlijkse bijdrage van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland

Er zijn vier particulieren die elk jaar een **periodieke gift** overmaken. Dit doen ze over een periode van minimaal 5 jaar en het bedrag is volledig aftrekbaar bij de inkomstenbelasting. We zijn heel blij omdat het een vast inkomen is over meerdere jaren.

Dit jaar zijn er voor het eerst **rente**-inkomsten omdat we een spaarrekening hebben geopend bij de ING.

Daarnaast verantwoorden we ook de uitgaven voor het JC Ruigrokproject 2. Een uitgebreide verantwoording is naar het JC Ruigrok Fonds gestuurd. Binnen het project is er afgesproken om nog 3 jaar te maaien op het Greppelperceel. Daarvoor is nog € 2.500 plus een afgesproken eigen bijdrage van € 231,17 beschikbaar.

De rups van een Rietvink, een nachtvlinder / Johan Stuart

6.2 Toekomst

Aan het einde van dit verslag jaar 2025 staat er een groot bedrag op de bankrekening. De ANBI-regelgeving (Algemeen Nut Beogende Instelling) geeft richtlijnen voor de hoogte van dit bedrag. In onderstaande tabel verantwoorden we hoe onze reserve ingezet gaat worden in de toekomst in overeenstemming met onze ANBI-status.
De continuïteitsreserve is voor het uitvoeren van het beheer in het geval de inkomsten geheel opdrogen. Verder is er geld voor extra maaiwerkzaamheden op het greppelperceel. Doel is hier een botanisch bijzonder perceel te ontwikkelen.
Ook komen er grotere uitgaven aan voor het vervangen van een dam en zou het beheer van het vossenraster veel efficiënter kunnen als enkele oevers rechtgetrokken worden. Dit werken we de komende jaren verder uit.

Omschrijving	**Herkomst**	**Bedrag**
Continuïteitsreserve voor beheer komende twee jaar	Giften en bijdragen organisaties	€ 3.065,00
Bestemmingsreserve. Maaien greppelperceel 2026 t/m 2028	JC Ruigrok Fonds en eigen bijdrage	€ 2.731,52
Andere uitgaven JC Ruigrok-project in 2026 reeds gedaan	JC Ruigrok Fonds	€ 1.255,48
Bestemmingreserve voor eigen bijdrage aan grote projecten (vervangen dam, her profileren oevers, etc.)	Giften en bijdragen organisaties	€ 7.000,00
	Banksaldo 31-12-2025	€ 14.052,00

7. Ontwikkelingen rondom het Landje van Gruijters

Er zijn plannen voor het in gebruik nemen van Fort benoorden Spaarndam als kleinschalig hotel in combinatie met een camping in het Munitiebos. De ontsluiting verloopt via het Munitiebos, maar de bevoorrading van het hotel gaat via de Redoute. Dat baart ons zorgen in verband met de broodnodige rust. We volgen de plannenmakerij op de voet.
Verder hebben we enkele keren het parkeren van auto's langs het IJ ter sprake gebracht bij de beheerders van Spaarnwoude Park. Soms zijn het vissers, soms watersporters die hun auto of bus parkeren in de berm tussen IJ en het Landje van Gruijters. Dit is een onwenselijke situatie vanwege de verkeersveiligheid maar vanwege verplaatsingen van vogels tussen het IJ en het Landje van Gruijters. Een oplossing wordt gezocht.

Hooien in het Landje van Gruijters / Johan Stuart